

मुद्रित पृष्ठ : 3

अनुक्रमांक

शा/सेमे IV/222

**शास्त्री (ऑनर्स) (चतुर्थ सेमेस्टर) परीक्षा,
2014-15**

ज्योतिष गणित

VGJ-222

समय: - घंटात्रयम्

पूर्णाङ्काः - 70

(प्रश्नपत्रप्राप्तिसमनन्तरमेव अस्योपरि स्वीयोऽनुक्रमाङ्कः
लेख्यः)

सूचना : केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः-

5×14=70

1. यावत्तावत्कल्प्यमव्यक्तराशेर्मानं तस्मिन् कुर्वतोद्दिष्टमेवेति
अथैकवर्ससमीकरणमुपपादयत ।
2. एकोब्रवीति ममदेहि शतं धनेनत्युपपादयत ।
3. युनौवर्गोऽन्तरेवर्गो ययोर्घानेघनो भवेत्।
तौराशीशीघ्रमाचश्व दक्षोऽसिगतिते यदि ॥
इति साधयत ।

P.T.O.

4. धनैक्यं जायते वर्गो वगैक्यं च ययोर्धनः ।
तौ चेद्वेत्सितदगुहं त्वां मन्ये बीजविदांवरम् ॥
इति साधयत ।
5. वृक्षाद्धस्तशनोच्छ्रयाच्छतयुगेवायीं कपि रित्युपपादयत ।
6. अव्यक्तवर्गादियदाऽवशेषं पक्षौ तदेष्टेन निहत्य किञ्चिदित्येककर्णं
मध्यमाह रममुप पादयत ।
7. चतुराहतवर्गसमैरूपैः पक्षद्वयंगुणयेत् ।
अव्यक्त वर्ग रूपैर्युक्तौपक्षौ ततो मूलम् ॥
इति श्रीधराचार्यस्य सूत्रमुपपादनीयम् ।
8. राशिक्षेपाद्वधक्षेपोमद्गुणस्तत्पदोत्तरम् ।
अव्यक्ताराशयः कल्प्या वर्गिता क्षेपवर्जिताः ॥
इत्यायपरिभाषोपपादनीया ।
9. दोः कोटयन्तर वर्गेणद्विघ्नो घातः समन्वितः ।
वर्गयोग समः स स्याद् द्वयोरव्यक्तयोर्यथा ॥

तथा-
वर्गयोगस्य यद्वाश्योर्युतिवर्गस्य चान्तरम् ।
द्विघ्नघातसमानं स्याद् द्वयोरव्यक्तयोर्यथेति-उपपादयत ।

10. अद्यं वर्णं शोधयेदन्यपक्षादन्यान् रूपाण्य न्यतश्चाद्यभक्ते ।
पक्षेऽन्यान्मिनितिप्रतिपादयत ।